

וילדה (475)].

איתמר, המקדיש עובר לקרבן, **בר פדא אמר**: אין קדושה חלה על עוברין. ורבי יוחנן אמר: קדושה חלה על עוברין (476).

ומבאר הגמרא: **ואדא רבי יוחנן לטעמיה**, מה שאמר רבי יוחנן שאין קדושה חלה על העוברין — הוא לשיטתו.

דאמר רבי יוחנן: הקדיש [גירסא אחרת: **הפרישן חטאת מעוברת**, כלומר, הקדיש בהמה מעוברת, לחטאת, וילדה, אם רצה — בה עצמה **מתכפר**, ואם רצה — בוולדה **מתכפר**, לפי ששתיהן הוקדשו לאחריות זו על זו, ובאחת יתכפר, והשניה תרעה.

הרי רבי יוחנן לשיטתו סובר שהקדושה חלה על העוברין.

ומבאר הגמרא: **וצריכא**, רבי יוחנן הוצרך

להשמיענו שחלה קדושה על העוברין בשני האופנים, גם בהקדיש את העובר בלבד, וגם בהקדיש את העובר עם אמו. ואי אפשר ללמוד דין אחד מהשני.

דאי אשמעינן בהך קמיתא, אם היה משמיענו רק דין הראשון, יש מקום לומר: **התם הוא דאקדישיה**

לעובריה גופיה, בפני עצמו, הלכך חלה עליו ב-י קדושה. **אבל הכא**, דאקדישיה לאימיה, ולא הקדיש את העובר בפני עצמו, **אימא**, (477) יש לומר, הוא בכלל אימיה לא קדוש! הלכך הוצרך להשמיענו שקדוש.

ומאידך, **ואי אשמעינן בתרייתא**, אם היה משמיענו רק דין השני, יש מקום לומר: **התם הוא דאקדיש לה**, את האם, וכל דאית בה, כל שיש בה, כולל העובר, ומתוך שירדה קדושה על האם ירדה גם על העובר. **אבל הכא**, דאקדישיה ליה לעובר בלבד, יש לומר,

ואומר שגם קדושת פה חלה על הולד. ואם כן, כשם שלבר פדא הוי הולד "ולד חטאת" ההולך למיתה מכח קדושת האם, למה לא יהיה כן לרבי יוחנן? מי מעכב בעד קדושת האם לחול על הולד?

476. עיין המחנה אפרים [הלכות מוכר דבר שלא בא לעולם] והקצות החושן והנתיבות המשפט [סימן רט] והבית מאיר [סימן מ] דנים על הסוגיא, איך יתכן להקדיש עובר, הלא עובר עדיין לא בא לעולם, ו"אין אדם מקדיש דבר שלא בא לעולם". ועיין עולת שלמה.

477. גירסת השיטה מקובצת.

475. משמע מדברי רש"י שולד חטאת ההולך למיתה הוא רק בהקדישה ריקנית ונתעברה.

וביתר ביאור: זה ברור שאם מקדישו לחטאת הוי חטאת בפני עצמו, וכן אם מקדישו לקרבן אחר — הוי קרבן אחר ואינו ולד חטאת. אלא שמשמע מהדגשת רש"י "רק בהקדיש ריקנית ונתעברה", אפילו אם לא הקדישו כלל ושיירו לחולין, לרבי יוחנן הסובר "שיירו משוייר", הוי חולין, ואינו בגדר "ולד חטאת".

והקשה הגרמ"ד^ה: למה הדין כן לרבי יוחנן, ולמה ישאר חולין ולא יהיה דינו כולד חטאת? הלא לא נחלקו רבי יוחנן ובר פדא אלא אם חלה קדושת פה אם לאו, ומעולם לא נחלק רבי יוחנן על בר פדא לומר שקדושת האם אינה חלה על הולד מ"כח האם", אלא שרבי יוחנן מוסיף

ואילו בר פדא חולק, וסובר שהעובר לא נחשב בפני עצמו, ואם הקדיש את האם ו"שיירו" את הולד לקדושה אחרת "אינו משוייר", ואם היא חטאת דין הולד למיתה. וכן אם השאיר את הולד להשאר חולין, לא אמר כלום, וקדוש בקדושת האם מכח האם. ואימתי יוקדש בקדושת האם? למאן דאמר ולד קדשים קדושים במעי אמן הרי הוא קדוש מיד. ולמאן דאמר ולד קדשים קדושים בהיוולדם, הרי הוא קדוש בהיוולדו (480).

ודנה הגמרא: **ותרתי למה לי**, למה הוצרך רבי יוחנן להשמיענו זאת במאמר שני בהקדיש בהמה מעוברת, הלא כבר השמיענו במאמר הראשון, שאמר: קדושה חלה על העוברין. מוכח שהבהמה חשובה בפני עצמה והעובר בפני עצמו (481)?

צריכא, הוצרך להשמיענו! **דאי** (482) **אמר** רק את המאמר השני: **הפריש חטאת**, הוה **אמינא**, היינו אומרים: **התם הוא דאמר רבי**

כיון דליתיה אבראי, כיון שאינו בחוץ, כלומר, שעדיין לא נולד, **לא קדיש! הלכך צריכא**, הוצרך להשמיענו שקדוש.

לישנא אחרינא: אמר רבי יוחנן: הקדיש חטאת מעוברת וילדה, רצה— בה מתכפר, רצה— בוולדה מתכפר.

ומבארין: **מאי קמשמע לך**, מה משמיענו רבי יוחנן? **אם שיירו** את הולד לקדושה אחרת ולא הקדישו בקדושת האם, כגון שהקדיש את האם לחטאת ואת העובר לעולה, ואמר "זו תהא חטאת ועוברת עולה" הרי הוא **משוייר**, והיא חטאת והולד עולה. או כגון: הקדיש את האם לחטאת והשאיר את הולד לחולין, (478) היא חטאת והולד חולין. משום **ד"עובר" (479) לאו ירך אמו הוא**, אינו אבר מאברי האם, אלא דבר בפני עצמו. ודברים אלו נשמעים ממה שאמר רבי יוחנן שהעובר נחשב לחטאת בפני עצמו ואם רצה מתכפר בו, ואינו כ"ולד חטאת" ההולך למיתה.

בזה. כלומר, הדין ש"קדושה חלה על העוברין" מקורו הוא משום שהוא יצור בפני עצמו, והלכך אפשר לשיירו. וכדברים אלו כתב הקדוש דוד. והגרי"ז מוסיף ביאור, על פי תוס' בבבא קמא [מז ב] שהא ד"עובר ירך אמו" אינו דין שוה בכל התורה כולה, ויכול להיות שביחס לדינים מסויימים הוא כירך אמו וביחס לדינים אחרים אינו כירך אמו. וכל הדיון כאן בסוגייתנו, הוא ביחס להקדשה אם היא יצור בפני עצמו, ואפשר לשיירו, וממילא אפשר להקדישו, וכן להיפך אם אפשר להקדישו ממילא אפשר לשיירו.

482. גירסת השיטה מקובצת.

478. כן כתב רש"י.

ומעיר החק נתן, שאינו מדוייק. שהרי אפילו למאן דאמר "אם שיירו משוייר", הוא דוקא כשהקדיש מקודם את הולד ואחר כך את האם, כמבואר בתוס' על פי דברי המשנה לקמן [כה א], וכן כתבו שם רש"י ותוס'.

479. כן היא הגירסא לקמן [יט א], וכן משמע ברש"י וברבינו גרשום.

480. כן כתב רש"י.

481. כן כתב רש"י.

הגרי"ז מדייק מלשון רש"י, שחולק על תוס' [ד"ה ואזדא], וסובר ששני הדינים תלויים זה

לאחריות.

ולפיכך: צריכי, הוצרך לומר שני המאמרים.

ומספרת הגמרא: יתיב, ישב רבי זירא וקאמר להא שמעתא.

איתיביה רבי ירמיה לרבי זירא, הביא משנה להקשות על בר פדא, ממה ששנינו [כד ב]: כיצד מערימין⁽⁴⁸³⁾ על הבכור, שאם היתה בהמתו מבכרת [מעוברת, בולד ראשון] ורוצה להפקיע מלתתו לכהן, כיצד יעשה?

המבכרת שהיתה מעוברת, אומר "מה שבמעיה של זו הרי הוא עולה". ואם ילדה זכר, הרי הוא⁽⁴⁸⁴⁾ עולה, ומקריבו לעולה, כי קדמה לחול קדושת קרבן עולה לפני קדושת בכור, שאיננה חלה כי אם בצאתו מרחם אמו. וכיון שכבר הוקדש לעולה בהיותו עובר, שוב לא תחול עליו קדושת בכורה בצאתו ממעי אמו.⁽⁴⁸⁵⁾

יוחנן: רצה בוולדה מתכפר, משום דאימיה חזיא לגופה, האם ראויה להיקדש היא עצמה, ומגו דנחתא קדושה לאימיה לגופה, ומתוך שירדה [חלה] הקדושה על עצמה, נחתא נמי, יורדת גם קדושה לולד.

אבל הכא, במאמרו הראשון, כיון דאימיה לא קדשה, אינו מקדישה כלל, אלא ולד, אימא, יש לומר, לא תיחות קדושה לגופיה בפני עצמו. הלכך קמשמע לן רבי יוחנן, הדא דהכא, לדין זה, דאף על גב דאימיה לא קדשה, בכל זאת — ולד קדיש לגופיה.

ואי איתמר בהא, אם היה משמענו רק מאמרו הראשון, יש לומר, רק בהקדיש את העובר בפני עצמו חלה הקדושה, משום דקא מפיך [מפרש בפין] קדושה על הולד. אבל החיא, במאמרו השני, דלא מפיך קדושה אלא על אימיה דולד, שאינו מפרש בפיו קדושה על הולד, אימא, יש לומר דולד לא מקדיש כלל! הלכך, משמענו רבי יוחנן שחלה עליו קדושת חטאת, ושניהם הוקדשו לחטאת

נד א], שבבכור לא קשורה מצות הנתינה עם עצם קדושת בכור, ואף על פי שאין עליו קדושת בכור, עדיין יתכן חיוב נתינה לכהן [עייין שם האופנים והוכחותיו]. הלכך, כיון שכאן רוצה להערים אפילו מלתתו לכהן, ו"רוצה ליהנות בו הוא עצמו", כלשון רש"י, לכן צריך לשנותו לקדושה אחרת.

ובדרך זו יתורץ גם המשך הגמרא, שרבי ירמיה מקשה: ומי אלימא קדושת דמים לאפקועי מידי בכורה?! ולאורה קשה: מה צריך להפקעה, תיפוק ליה משום שקדושת בכור לא חלה? [ועייין שם הוכחותיו]. אך לפי דברים האלו מבואר, כי אם משום שאין קדושת בכור חלה עליו, עדיין לא נפטר מנתינה לכהן. הלכך

483. תחבולת ההיתר תקרא "הערמה", ושאינו להיתר תקרא "מרמה". פירוש המשנה להרמב"ם.

484. גירסת רש"י. ועייין שם הגירסא במשנה.

485. כן מפרש רש"י. והקשה הגרי"ז, הרי אפילו בהיות האם פסולי המוקדשין, ופדאווה, וילדה בכור, פטור מן הבכורה, אף על פי שבלי ספק הולד הוא חולין גמור, כמבואר בבכורות [יד א]. ואם כן, למה הוצרך רש"י לפרש שקדושת עולה מפקיעה בצורה חיובית קדושת בכור לקדושה אחרת?

ומחדש [וכן מאריך בספרו על הרמב"ם דף

אלמא, הרי מוכח, שקדוש עובר, וקשה על בר פדא?

אמר ליה רבי זירא לרבי ירמיה: אכן, קדושת הגוף אינו יכול להקדיש, אלא **כי תניא** **ההיא**, במה נשנית המשנה ההיא, **בקדושת דמים**, שמקדישו כדי שימכרנו בלא מום, ויביא בדמיו עולה. (486) וקדושת דמים יכול להחיל על כל דבר, גם על עובר. וקדושה זו מפקעת מן הבכורה, (487) כמו שיבואר.

ומתורץ, שעד כאן לא אמר בר פדא שאין קדושה חלה על העובר אלא בקדושת הגוף, אבל קדושת דמים חלה על העובר.

ומקשה רבי ירמיה: **מי אלימי**, וכי יש ב"כח" של קדושת דמים דקא מפקעא ליה מן הבכורה?! ולמה לא תחול קדושת בכור

בצאתו מן הרחם?

אמר ליה רבי זירא: **איין!** אכן, קדושת דמים מפקיעה מן הבכורה.

והתנן, כמו ששנינו [בכורות יד א]: **כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדישן**, שהקדיש אותם בהיותם בעלי מום בקדושת דמים, **ונפדו, חייבין בבכורה**, אם הן נקבות וילדו בכור אחר פדיונן, וכן חייבין **במתנות**, לתת את הזרוע לחיים והקיבה לכהן. ואף על פי שמוקדשין פטורים מן בכורה ומתנות, ואפילו פסולי המוקדשין [שהוקדשו בהיותם תמימים ואחר כך נפל בהם מום] פטורים, מכל מקום, אם קדם מום להקדישן ונפדו, חייבים כחולין גמור.

ונדייק: **טעמא**, כל הטעם שחייבים הוא,

דנה הגמרא בהקדישו לקדושת דמים אם נפטר אפילו ממצות נתינה לכהן.

486. כן מפרש רש"י. וימכרנה, ולא חלה עליו קדושת עולה.

ומבואר, שאינו סובר כדברי התוס' [ד"ה כי תניא] שנחתה לה קדושת הגוף "מגו" דנחתא קדושת דמים. ובתוס' מבואר שסברתם לקוחה ממה שאמרה הגמרא לקמן [יא ב] "מגו דנחתא ליה קדושת דמים — נחתא ליה קדושת הגוף". ולכאורה קשה על רש"י, איך חולק על סברא זו? ומבאר הגרי"ז, שרש"י סובר שאינו דומה. כי שם דנה הגמרא בשעת ההקדשה, ועל כן יתכן לומר שהקדושה נחתה גם לקדושת הגוף, כשם שלדעת כמה תנאים פשטה מהאבר על כולו. אבל כאן, בשעת ההקדשה בקדושת פה אי אפשר שתחול קדושת דמים, לבר פדא הסובר שאין קדושת פה חלה על העובר, אלא שרצו לומר שאחר כך תפשט הקדושה, על כך סובר

רש"י שאי אפשר להתפשט [ודברי הגרי"ז יבוארו היטב עם המבואר בהערה בשם תוס' בשיטה מקובצת].

ויש להטעים דברי הגרי"ז, על פי המבואר באחרונים, שדין התפשטות הקדושה אין פירושו שהקדושה מתפשטת, אלא שמעשה ההקדשה מתפשט, כלומר, עצם חלות הקדושה החלה על ידי קדושת פה מתפשטת [כאומר: דברי פיו התרחבו]. הלכך, היות ובמעשה ההקדשה אינו יכול להחיל יותר מקדושת דמים, אי אפשר שתחול קדושת הגוף.

487. מפשטות לשון רש"י משמע, שהקדיש את העובר קדושת דמים. ובפירוש רבינו גרשום מבואר כן במפורש: וכן בהמשך הגמרא לגבי גיזה ועבודה.

אבל בשיטה מקובצת מביא גירסא אחרת או לישנא אחרת, ולפיה הקדיש את האם בקדושת דמים.

והתנן, וכן שנינו באותה משנה: כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדישן ונפדו, יוצאין לחולין לגמרי, אפילו ליגזז וליעבד. כי לאחר שנפדו הרי הם כחולין גמורים, הואיל ומעולם לא נתקדשו קדושת הגוף, שהרי בתחילת הקדשתן, בהיותם בעלי מום, לא הוקדשו אלא לדמיהן.

ומדייק רבי זירא: טעמא, כל הטעם שמתרים בגיזה ועבודה הוא, משום דנפדו, ופקעה מהם קדושת הדמים, הא קודם שנפדו, ויש עליהם קדושת דמים אכורין בעבודה.

אלמא, הרי מוכח, שקדושת דמים אסרה (491) ליה בעבודה.

איתיביה רבי ירמיה לרבי זירא ממה ששנינו במשנתנו: אין ממירין לא אכרין בעוברין, ולא עוברין באכרין, ולא עוברין ואכרים בשלימים, ולא שלימים בהן. (492)

ומדייק רבי זירא: רק אמורי הוא דלא מימר, תמורה אינה נתפסת מן העוברין על השלימין, משום שבתמורה נאמר "בהמה בכהמה" ועובר לא נקרא "בהמה". (493) הא מיקדש קדשי, קדושה חלה על העוברין. כי אם היא לא חלה כלל, מה הוצרך התנא

משום דנפדו (488) ופקעה מהם אפילו קדושת הדמים, הא לא נפדו, פטורין מן הבכורה, הואיל והוקדשו קדושת דמים, שהרי כשהוקדשו בהיותם בעלי מומין לא הוקדשו אלא לדמיהן.

אלמא, מוכח, דאלימא קדושת דמים דמפקע ליה מבכורה.

איתיביה רבי ירמיה ממה ששנינו בברייתא: האומר "מה שבמעיה של זו תהא עולה", מותרת האם בגיזה, ואינה כשאר מוקדשין האסורים בגיזה, מפני שהאם לא הוקדשה, ואסורה בעבודה, משום כחוש עובר שבה, שעבודת האם מכחישה את העובר. (489)

הרי שהעובר קדוש, וקשה על בר פדא?

אמר ליה רבי זירא: הא נמי, גם ברייתא זו מדברת, כשהוקדש קדושת דמים.

ומקשה רבי ירמיה: ומי אלימא, וכי יש בכח של קדושת דמים, דאסרה (490) לה בגיזה ועבודה? כלומר, וכי יש איסור גיזה ועבודה על העובר כשהוקדש קדושת דמים בלבד, ולמה אסורה האם בגלל כחוש עובר?

אמר ליה רבי זירא: אין! אכן, הקדוש בקדושת דמים אסור בגיזה ועבודה.

488. גירסת השיטה מקובצת.

489. הקשה הגרי"ז: למה אמרה הברייתא משום כחש עובר, דהיינו שהעבודה באם גורמת הכחשת העובר, ולמה לא אמרה בפשטות: מפני שגם העובר עושה את העבודה, כשם שאמרה הגמרא [בבא קמא מז א] "היא וולדה נגחו", דמשמע שהולד נוגח עם האם, הכי נמי הולד עובד עם האם? ועיין שם מה שתיריך.

490. גירסת השיטה מקובצת.

491. גירסת הגאון יעב"ץ.

492. על פי רש"י וכפי שפירשו הגר"א.

493. כמבואר בהערה לעיל.

היותו ולד, הלכך ממירין בו מאבראי, ואין ממירין בו בהיותו במעי אמו —

אבל אם מדובר בולד מה הוצרכה המשנה לומר שאין ממירין בו מטעם היותו במעי אמו, הרי אפילו מאבראי — אין ממירין בו⁽⁴⁹⁹⁾?

ומתרץ רבי זירא: אמנם מדובר בולדות קדשים, והוא מני, ומשנתו של מי היא, רבי יהודה היא, דאמר במשנה הבאה: הולד עושה תמורה, אחרי יציאתו ממעי אמו, הלכך, משמיעה לנו המשנה שכל זמן היותו במעי אמו — אינו עושה תמורה.

רבי ירמיה בא להוכיח שאי אפשר להעמיד את משנתנו שהתנא קמא הוא רבי יהודה. ומתשובת רבי יוסי בסיפא של המשנה, מוכח שהתנא של הרישא אינו רבי יהודה.

כי רבי יוסי טוען, כשם שבתחילת הקדושה, אם הקדיש רגל לעולה, מתפשטת הקדושה על פני כולה, כן בתמורה. ובכך בא להוכיח שממירין אברין בשלמים. ולא יזהר בר פלוגתא טוען כן? אם תמצי לומר שהוא רבי יהודה, איזה הוכחה מביא מתחילת הקדושה? הרי רבי יהודה חולק עליו גם בתחילת הקדושה, וסובר שהאומר "רגלה

להשמיענו שתמורה בשלימין לא נתפסת מעוברין, פשיטא! הלא העוברין לא קדשי כלל, ומאיזה קדושה תיתפס בהם תמורה, וקשה על בר פדא!

אמר ליה רבי זירא לרבי ירמיה: המשנה אינה מדברת בהקדיש את העובר, אלא בולדי קדשים, בבהמת קדשים שהתעברה אחרי הקדשתה, או בהקדיש בהמה מעוברת, דקדישי⁽⁴⁹⁴⁾ וקיימי, וקדושת הולד היא מכח האם ולא משום הקדשת פי המקדיש, כיון שאין קדושת פה חלה על העוברין —

ועל עוברין אלו אמרה המשנה, שאף על פי שהן קדושים במעי אמן⁽⁴⁹⁵⁾ — אין ממירין עליהם, משום שאינם נקראים "בבהמה".

ומקשה רבי ירמיה⁽⁴⁹⁶⁾: אי, אם אכן מדובר בולד קדשים, יש לדייק: דוקא במעי אמן הוא דלא עבדין תמורה⁽⁴⁹⁷⁾, כמבואר, משום דבמעי אמן אינם נקראים "בבהמה", הא אבראי, ואילו כשהם בחוץ, דהיינו, אחר שנולדו — עבדין תמורה⁽⁴⁹⁸⁾!?

איך יתכן לומר כן, והוא תנן, הרי שנינו במשנה הבאה: אין הולד עושה תמורה. ובשלמא אם מדובר בעובר הקדוש בקדושת פה וקדוש קדושה עצמאית ולא מחמת

494. בשיטה מקובצת משמיט מלת "הוא".

495. ומעיר הגרדמ"ה, שתירוצו זה הוא רק למאן דאמר "במעי אמן הן קדושין", דאילו למאן דאמר "בהווייתן", עדיין לא קדשי ואין ממירין עליהן.

496. מגירסת השיטה מקובצת [אות יט] משמע שכל זה הוא מוויכוח רבי ירמיה ורבי זירא.

497. גירסת השיטה מקובצת.

498. כתב הגר"א שלפי פירוש רש"י שהדיון הוא ממה שכתבה המשנה "ולא שלימין בהן" מבוארת היטב קושית הגמרא.

499. על פי השיטה מקובצת, ויתכן שגרס כן בדברי הגמרא.

כל הבהמה, אם כן, **הכא במאי עסקינן**, במה מדברת המשנה, **באבר שהנשמה תלויה בו**. והקדושה מתפשטת על כולה! וכל זה בתחילת הקדושה, אבל דין תמורה שונה, ואין ממירין באיברין ולא איברין בשלימין, משום שבתמורה נאמר "בהמה בבהמה", ואיברין אינם נקראים בהמה (503).

איתיביה רבי ירמיה לרבי זירא ממה ששנינו במשנה לקמן [טז ב]: חומר בקדשים מבתמורה. **ומקדישין אברין ועוברין, אבל לא ממירין**.

הרי שמקדישין עוברין, וקשה לבר פדא! (504)

ומתרץ רבי זירא: **הכא נמי**, גם משנה זו אינה מדברת במקדיש את העובר, אלא **בולדי קדשים**, כמבואר, בולדות שקדושתן היא מכח קדושת האם.

ותמה רבי ירמיה: **אי**, אם מדובר בולדי קדשים, **מאי**, מה פירוש "מקדישין"? וכי

של זו עולה" אין הקדושה מתפשטת על כל הבהמה, (500) כמו שיבואר [יא ב]. ובהכרח, שהתנא קמא של המשנה אינו רבי יהודה.

אי, אם כדבריך שהתנא של המשנה הוא רבי יהודה, יש לדייק, הרי התנא קמא אומר: **תמורה הוא דלא עבדי אברין**, (501) ולא מתפשטת קדושת התמורה מן האבר על כל הבהמה וממילא לא חלה כלל, **הא מקדש**, בתחילת הקדושה, **קדשי**, מתפשטת הקדושה מהרגל על כל הבהמה, ורבי יהודה ודאי אינו סובר כן, **הא אמר רבי יהודה: אברין לא קדשי**, כלומר, קדושת האבר לא מתפשטת על כל הבהמה —

ואיך אפשר לומר שהתנא קמא הוא רבי יהודה?

אמר ליה (502) רבי זירא לרבי ירמיה: אכן! תנא קמא של המשנה הוא רבי יהודה, אלא היות ואפילו רבי יהודה מודה שאם הקדיש אבר שהנשמה תלויה בו פשטה הקדושה על

ממירין עוברין ואברין, משום שאינם נקראים "בהמה בבהמה".

504. העולת שלמה מפלפל למה לא תירצה הגמרא שהקדישו בקדושת דמים?

והאמת, שבשיטה מקובצת מביא גירסא [או לשון] אחרת, שרבי זירא אכן תירץ כן שהקדישו לדמי. והקשה לו רבי ירמיה: לדברך, גם לגבי אברין מדובר שהקדישו לדמיו. וכל הטעם שהאבר קדוש [כך נראה לפרש, וכנראה יש בשיטה טעות סופר] הוא רק משום שהוקדש בקדושת דמים, ואילו קדושת הגוף לא חלה על האבר עצמו, ואיך יתכן לומר כן, הלא לכולי עלמא [אפילו לרבי יהודה] חלה קדושת הגוף על האבר? וחוזר בו רבי זירא ומתרץ: אלא,

500. ומבואר בהערה, ושם מבואר שהתנא קמא הוא רבי שמעון.

501. גירסת השיטה מקובצת.

502. גירסת השיטה מקובצת.

503. סיכום פירוש המשנה, לפי אוקימתת רבי זירא אליבא דבר פדא:

א. תנא קמא של המשנה הוא רבי יהודה. ב. עוברין, היינו ולדות קדשים, ואינם עושין תמורה במצי אמן, ואילו בחוץ עושין תמורה. ג. אברים, היינו אבר שהנשמה תלויה בו, ובתחילת קדושה מתפשטת על כולה, אבל תמורה אינם עושין, ולא ממירין אותן בשלימים. והטעם שאין

מקדישין אותם בקדושת הפה, **הא קדישי וקיימי**, הרי קדושתן באה מאיליה!?

יא-א ומתרץ רבי זירא: **הכי קאמר**, כן תתפרש [או תיגרס] המשנה אליבא דבר פדא: **מקדישין איבריין**, והיות ונתפשטה הקדושה בכל הבהמה, הלכך, **וממירין בהן באותה בהמה. אבל לא ממירין אברים בהן**, בשלמין. כלומר, המקדיש אברין ממירין בהם. מפני שנתפשטה הקדושה בכל הבהמה, נמצא שממיר בשלמין, אבל אין ממירין אברין בשלמין, כמבואר, שאין ממירין איברים [שלא כדברי רבי יוסי] —

נמצא שלגבי אברין ישנו חומר בתחלת הקדושה, שהמקדיש אבר מתפשטת הקדושה בכולה, ואילו בתמורה — אין ממירין.

ולגבי עוברין מתפרשת המשנה: **ועוברים שקדשו במעי אמן** מחמת קדושת אמם, כגון: ולדות קדשים, אף על פי שהן ודאי קדושין, מכל מקום — **אין ממירין בהמה בהן**, כל זמן שהן במעי אמן. והוא שיטת רבי יהודה הסובר שאין ממירין בולדות קדשים אלא מאבראי אחרי לידתם.

ומה שהמשנה אומרת "אין ממירין בהן" — אינו מוסב על "חומר בקדשים מבתמורה", כי הלא אי אפשר לומר "אבל לגבי תחילת הקדושה יש להם חומר שמקדישין אותן", שהרי אין שום צורך להקדישן, כקושית רבי ירמיה "הלא קדישי וקיימי" —

אלא, מפני שלגבי אברין אמרה המשנה שממירין בהן [וכמבואר, שבאברין שפיר יש חומר בקדושה מבתמורה], הלכך מדגישה המשנה ואומרת שאין ממירין בעוברין, כדי שלא נטעה לומר שגם בעוברין ממירין (505).

ומקשה רבי ירמיה: **אי (506) אם כדברין, שהמשנה מדברת בולדי קדשים, יש לדייק: במעי אמן הוא ולא עבדי תמורה, הא אבראי**, בהיותם בחוץ, לאחר לידתן, **עבדי, ממירין בהן**.

ואיך אפשר לומר כן? **והא תנן: אין הולד עושה תמורה!**

ומתרץ רבי זירא: **הא נמי**, גם משנה זו, **רבי יהודה היא, שאמר הולד עושה תמורה**.

ומקשה רבי ירמיה: **אי רבי יהודה, אברין מי קדשי?**! למה אמרה המשנה ההיא שבתחילת קדושה נתפשטה הקדושה מהאבר על כולה, הא לרבי יהודה לית ליה, אינו סובר [כרבי יוסי ורבי שמעון], **שהאומר "רגלה של זו עולה" — כולה עולה**, כמבואר לעיל?

אמר ליה רבי זירא: לעולם רבי יהודה היא, **והבא במאי עסקינן בדבר (507) שהנשמה תלויה בו**, כמבואר לעיל (508).

ומבררת הגמרא: **לימא כתנאי**, האם נאמר

בולדי קדשים.

506. גירסת השיטה מקובצת והב"ח.

507. גירסת השיטה מקובצת.

508. סיכום פירוש המשנה ההיא, לפי אוקימתת

505. עיין בתוס'. ובהגהות הגר"א וברש"ש מעירים רש"י כתב כן כדי לתרץ קושית תוס'.